

Algemene les na een bezoek aan Kamp Amersfoort, voortgezet onderwijs

Lesdoel

U kijkt met de leerlingen terug naar het bezoek aan Nationaal Monument Kamp Amersfoort. Zij geven een eerste reactie en beantwoorden vragen. Vervolgens voeren zij een gesprek, waarbij diverse dilemma's aan bod komen.

Trefwoorden: Uitwisseling, kennis en inzicht, houding

Tijd

Circa 45 minuten

Vorbereiden voor de leraar

- Lees de les alvast door

Eerste reacties

Werkvorm Onderwijsleergesprek, binnen-buitencirkel*

Vraag de leerlingen naar hun eerste reactie(s) op hun bezoek aan Kamp Amersfoort.

Als handreiking kunt u onderstaande vragen gebruiken:

- Wat vond je (vooral) opvallend/ spannend/ naar/ mooi/ vreemd in Kamp Amersfoort?
- Wat is (vooral) blijven hangen?
- Waar ben je (vooral) nieuwsgierig naar geworden?
- Wat zou je nog (weleens) willen zien?
- Was het bezoek lang genoeg, te kort, te lang? Waarom?
- Wie komt er nog eens terug? Waarom wel of niet?
- Wat heb je herkend van wat je vooraf hebt gelezen of gehoord?

Werken in Kamp Amersfoort

Werkvorm Onderwijsleergesprek, mindmap*

Stel je voor, jij bent een gevangene in het kamp, wat zou je doen? Zou je hard werken en een van de beste worden of zou je juist zo weinig mogelijk werken? Met wie zou jij maatjes (proberen te) worden in het kamp? Kies je als maatje een sterke of een zwakker iemand? Zou je een zwakkere helpen? Zoek je toenadering tot de bewakers of juist niet? Kun je aangeven waarom je deze keuzes zou maken?

Commandant Berg

Werkvorm Onderwijsleergesprek, binnen-buitencirkel*

Commandant Berg was de kampcommandant van Kamp Amersfoort. Overdag was hij in het kamp, maar 's avonds ging hij naar huis, naar zijn vrouw. Dan zat hij aan tafel en vertelde misschien wel over zijn dag op het kamp. Wat zou hij verteld hebben? Stel dat hij een zoon of dochter had, zou die weleens zijn mee gegaan naar het werk van zijn vader? Hoe zou dat geweest zijn?

Andere concentratiekampen

Werkvorm Onderwijsleergesprek, binnen-buitencirkel*

Veel gevangenen werden naar andere kampen gebracht, meestal in Duitsland. Wat zou een gevangene in Kamp Amersfoort gedacht hebben als zijn naam werd genoemd voor het transport? Was

hij blij, verdrietig, maakte het hem niet uit? Wat deed hij? Wat zou hij tegen andere gevangenen gezegd hebben? Zou hij afscheid genomen hebben van zijn maatjes? Hoe? Wat nam hij mee?

Schutzhaft

Werkvorm Onderwijsleergesprek, brainstorm*

Waarom werd een gevangene eigenlijk opgepakt? Hoe zit dat, mag je iemand zomaar oppakken? Mocht dat toen wel? Hoe kon dat?

In 1933 werd de Schutzhaft ingevoerd. Dat betekende dat iedereen preventief kon worden opgepakt. Je kon worden opgepakt omdat je bijvoorbeeld ouder was dan 18 en (nog) niet te werk was gesteld, als je na de avondklok op straat was, als je met meer dan drie personen bij elkaar stond, als je lid was van een (verboden) politieke partij, als de overheerser het vermoeden had dat je wat had gedaan.

Hoe zou het zijn als zo'n wet nu werd ingevoerd? Wat zou dat betekenen voor jouw leven nu?

* De gebruikte werkvormen kunt u nalezen op: <http://www.beeldendelessen.nl/pages/Werkvormen.pdf>